

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY I PIECZY
ZASTĘPCZEJ ZA 2022 ROK**

Skoczów, marzec 2023 rok

Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny składane jest zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – art. 179 (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 poz. 447). Jest to zadanie realizowane przez OPS od 2012 roku.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego.

Wspieranie rodziny

Zadania własne

Wydatki bieżące - na planowane 555.760,00 zł wydatkowano 551.948,07 zł, tj. 99,31 %

(w 2021r. na planowane 540.124,00 zł wydatkowano 402.260,05 zł, tj. 74,48 %)

(w tym dotacja udzielona z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2022 otrzymano 6.000,00 zł wykorzystano 100,00 %. Dla porównania w roku 2021 otrzymano 4.000,00 zł 2020 - 5.100,00 zł a w roku 2019 - 54.378,00 zł).

w tym:

Rodzaj wydatku	2021 rok	2022 rok
- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi dla 3 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy (w tym nagroda jubileuszowa i odprawa emerytalna dla 1 pracownika)	149.841,81	243.643,69
pozostałe wydatki bieżące	252.418,24	308.304,38
<i>z czego:</i>		
- wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń (wydatki BHP)	498,05	587,60
- usługi zdrowotne (badania okresowe)	136,00	50,00
- podróże służbowe krajowe (delegacje, ryczałt na jazdy lokalne)	4.353,77	5.140,16
- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	3.224,54	4.556,54
- szkolenia	126,50	266,80
- odpłatność za pieczę zastępczą	244.079,38	297.703,28

ASYSTENCI RODZINY

Ośrodek zatrudnia 3 asystentów rodziny. W roku 2022 asystenci pracowali z 44 rodzinami, z czego decyzją sądu 36 rodzin objętych było wsparciem asystenta rodziny. W rodzinach tych przebywało 99 dzieci. Dwie rodziny otrzymały porady w ramach programu "Za życiem".

Dla porównania w roku 2021 asystenci pracowali z 50 rodzinami, z czego decyzją sądu 29 rodziny objęte były wsparciem asystenta rodziny. W rodzinach tych przebywało 107 dzieci.

Zatrudnienie asystenta rodziny wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak od dnia 1 stycznia 2015 roku nie może przekroczyć 15.

Asystent rodziny przydzielany jest rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny to forma pomocy skierowana do rodzin z wieloma problemami (ubóstwo, bezrobocie, problem alkoholowy, przemoc, długotrwała choroba, niepełnosprawność) o niskim poziomie rozwoju umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, gdzie często występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Asystent rodziny ma przede wszystkim zmienić stosunek osób w rodzinie do własnej sprawności, zwiększyć ich poczucie wpływu na własne życie, podnieść samoocenę.

Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny (rodziców, dzieci), osiągnięciu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzeniu w nich wiary w swoje możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe.

Działania asystenta rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawieniu dzieci w rodzinie lub powrotu dzieci do środowiska rodzinnego, gdy dzieci zostały odebrane.

Wielopłaszczyznowe efekty pracy asystenta rodziny:

- pozostanie dzieci w rodzinach naturalnych,
- powrót dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do rodzin naturalnych,
- rozwinięcie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- rozwinięcie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego,
- poprawa relacji w rodzinie,
- uregulowanie spraw urzędowych,
- nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia codziennego,
- wzrost motywacji do zmiany swojej sytuacji.

PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2022 opłacono pobyt 48 dzieci umieszczonych wyrokiem sądu w pieczy zastępczej w tym:

- 4 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na kwotę 72.161,84 zł (średni miesięczny koszt pobytu 1 dziecka wyniósł 2.577,21 a w 2021 roku 2.286,81 zł),
- 44 dzieci w rodzinie zastępczej na kwotę 225.541,44 zł (średni miesięczny koszty pobytu 1 dziecka wyniósł 513,50 zł a w 2021 roku 494,59 zł).

W roku 2022 do pieczy zastępczej (rodzin zastępczych) trafiło 13 dzieci.

W roku 2022 pieczę zastępczą opuściło 5 dzieci - 2 uzyskało pełnoletniość, 3 przysposobiono.

Dla porównania w 2021 roku opłacono pobyt 43 dzieci umieszczonych wyrokiem sądu w pieczy zastępczej, w tym 2 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej i 41 dzieci w rodzinie zastępczej. Do pieczy zastępczej trafiło 9 dzieci (rodzin zastępczych) a pieczę zastępczą opuściło 8 dzieci (4 uzyskało pełnoletniość, 3 powróciło do rodziny biologicznej, 1 adoptowano).

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczka zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **rodzinnej** (rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna lub rodzinny dom dziecka)
- 2) **instytucjonalnej** (placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne).

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

Wspieranie rodzin mające na celu poprawę ich funkcjonowania dającą gwarancję pozostania bądź powrotu dziecka do rodziny biologicznej jest priorytetowym zadaniem Gminy. Realizacja tych działań wiąże się nie tylko z koniecznością zaangażowania środków własnych ale również z poszerzaniem oferty skierowanej do rodzin. Potrzeby w tym zakresie przedstawiają się następująco:

- 1) kontynuacja zadania związanego z zapewnieniem rodzinom przeżywającym trudności wychowawcze wsparcia i pomocy ze strony asystenta rodziny – utrzymanie zatrudnienia trzech asystentów rodziny,
- 2) podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej realizujących pracę z rodziną,
- 3) zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Gminy Skoczów w systemie pieczy zastępczej,
- 4) zorganizowanie „Szkoly dla rodziców”.

Z up. BURMISTRZA

Andrzej Bubniewski
Z-ca Burmistrza